

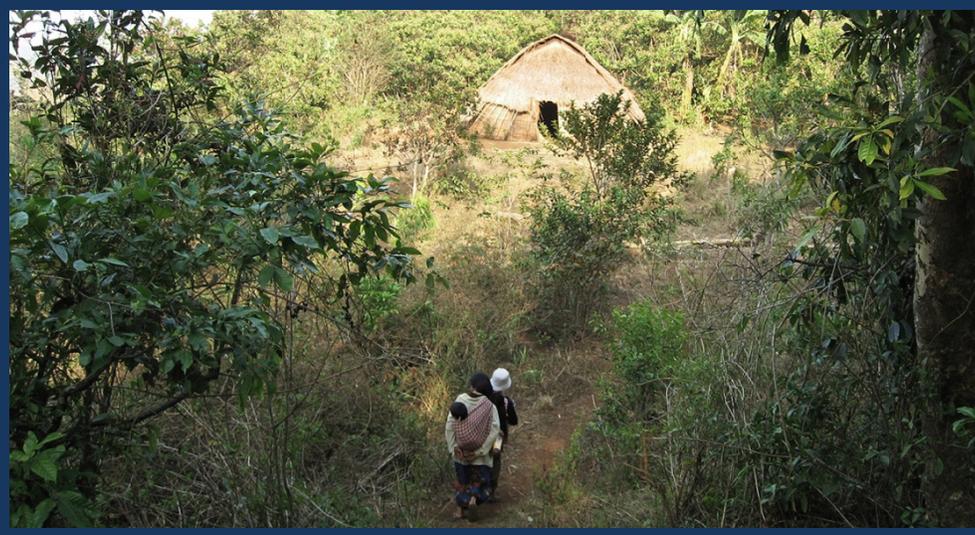
“ពេល” ពេក្នុងភាសានិងក្នុងការរស់រាន

ប្រព័ន្ធកិតពេលពីរយ៉ាងនៃជនជាតិព្នង

Temps de la langue et temps de la société

Deux systèmes de représentation du temps en bunong

ជាភាសាខ្មែរនិងបារាំងដោយ Sylvain Vogel / in Khmer & French by Sylvain Vogel

ថ្ងៃសុក្រ ទី៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧ ម៉ោង៥:៣០ល្ងាច

នៅសាលសម្តែងក្នុងមហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈ

Friday, May 5, 2017, 5:30pm at RUFA (behind the National Museum)

សូមអញ្ជើញចូលរួមស្តាប់ដោយមេត្រី

- សប្បុរសជន
- សមាជិកយសោធរ
- មិត្តយសោធរ

វិភាគទានពី

with contribution from

- Individuals
- Members of Yosothor
- Friends of Yosothor

ប្រព័ន្ធគិតពេលពីរយ៉ាងនៃជនជាតិព្នង

ដោយ Sylvain Vogel

សាស្ត្រាចារ្យភាសាសំស្ក្រឹត នៅមហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា

ចំណុចពិចារណាដែលខ្ញុំរាយនៅខាងក្រោមនេះ កើតឡើងពីការវិភាគលើពាក្យមួយម៉ាត់ៗ និងចង្កោមពាក្យដែលទាក់ទងនឹងពេល ក្នុងភាសាជនជាតិព្នងនៅមណ្ឌលគិរី។ ចង្កោមពាក្យទាំងនោះតែងមានចំណុចសម្គាល់ដែលយើងឲ្យឈ្មោះថា “តម្រុយ” (ទាំងអស់មាន៨) ហើយដែលធ្វើឲ្យយើងដឹងថាហេតុការណ៍អ្វីមួយកើតឡើងក្នុងពេលនិងលំហអ្វីមួយ។

១. ការគិតអំពីពេលនៅក្នុងភាសានានា

២. ការកំណត់យកប្រព័ន្ធគិតពីរយ៉ាងនៃជនជាតិព្នង

៣. លក្ខណៈនៃការគិតអំពីពេលនៅក្នុងប្រព័ន្ធពណ្ឌិតសង្គមពីមុនមក

៤. លក្ខណៈនៃការគិតអំពីពេលនៅក្នុងសង្គមសម័យថ្មី

៥. ហេតុអ្វីបានជាមានប្រព័ន្ធពិភព (ចង្កោមពាក្យទាំងអម្បាលម៉ានដែលទាក់ទងគ្នាតាមលំដាប់លំដោយ) ផ្សេងគ្នាក្នុងការគិតអំពីពេល?

៦. ទំនាក់ទំនងរវាងការវិវឌ្ឍភាសានិងការវិវឌ្ឍសង្គម

៧. ទំនាក់ទំនងរវាងសមកាល (ពេលតែមួយ ៖ synchronie) និង “ពេលដែលលាតសន្ធឹង” (diachronie)។

ចំណុចទាំងអស់ខាងលើដែលចាក់ស្រេះចូលគ្នានេះ ខ្ញុំនឹងលើកយកមកពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកស្តាប់ គឺថាពុំមែនទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានអ្វីមួយដាច់ស្រេចឡើយ។

Temps de la langue et temps de la société

Deux systèmes de représentation du temps en bunong

Sylvain Vogel

Linguiste, chercheur associé au programme “chamnam”, Enseignant de sanskrit à la Faculté d’Archéologie

Les remarques qui suivent résultent d'une analyse linguistique d'un ensemble d'unités et de séquences de la langue bunong du Mondulkiri relatives à l'expression du temps. Elles émanent d'une étude faite en relation avec le programme “Chamnam” et s'insèrent dans le cadre de la description d'un ensemble d'unités grammaticales que nous regroupons sous l'appellation de “indices de repérage”.

Les séquences comprenant ces “indices” (ils sont huit en tout), permettent de localiser objets et événements dans les dimensions du temps et de l'espace, telles que celles-ci sont interprétées au niveau de la langue.

Nous proposons une introduction rapide aux points suivants :

- 1) La représentation linguistique du temps selon les langues.
- 2) La délimitation de deux systèmes de représentation en bunong.
- 3) Caractéristique des représentation du temps dans les sociétés traditionnelles.
- 4) Caractéristiques des représentation du temps dans les sociétés “modernes”.
- 5) Pourquoi deux systèmes (ensembles de séquences interdépendantes et hiérarchisées) de représentation du temps?
- 6) Relation entre évolution de la langue et évolution de la société.
- 7) Le rapport synchronie / diachronie en langue.

Ce rapide survol d'un ensemble de questions très complexes et très intriquées devrait permettre non pas de "conclure", mais de provoquer un échange de vues en fonction des remarques et critiques des participants à la discussion que nous proposons.